

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**ЮРИДИЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ**

СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання семінарських завдань з дисципліни
«Право Європейського Союзу та міжнародний захист прав людини»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
денної та заочної форми навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

До друку, у світ дозволяю

Проректор _____

Протокол № від _____ *2024р.*

Укладачі

Галина ТАТАРЕНКО
Михайло Антоненко
Олександр МЕЗЕРЯ

*Весь цифровий і фактичний матеріал
Бібліографічні відомості перевірені,
Написання одиниць відповідає стандартам*

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання семінарських завдань з дисципліни
«Право Європейського Союзу та міжнародний захист прав людини»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
денної та заочної форми навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри конституційного права
Протокол № «01/05» від 16 травня 2024 р.

Київ– 2024

УДК 341

Методичні вказівки до виконання до виконання семінарських завдань з дисципліни «Право Європейського Союзу та міжнародний захист прав людини» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», денної та заочної форми навчання освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

Укладачі: Татаренко Г.В., Антоненко М.І., Мезеря О.А.– Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2024. – 76 с.

Методичні вказівки містять перелік завдань для виконання до виконання семінарських завдань з дисципліни «Право Європейського Союзу та міжнародний захист прав людини» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», денної та заочної форми навчання освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО». У кожному варіанті завдання сформульовані основні теоретичні питання, які мають бути висвітлені; містяться завдання ситуаційного змісту та тестового характеру; поданий список рекомендованих джерел.

В основу методичних вказівок покладено:

Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.;

Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. – Вінниця: Твори. 2021. – 408 с.;

Тести з “Права Європейського Союзу” URL:
http://nulau.edu.ua/materials/files/pravo_eu/0013/01.pdf

Укладачі: Г.В. Татаренко, к.ю.н., проф.

М.І. Антоненко, к.іст.н., доц.

О.А. Мезеря. к.іст.н., доц.

Відповідальний за випуск:

Г.В. Татаренко, проф.

Рецензент:

Л.В. Котова, проф.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Дисципліна спрямована на формування у студентів сучасних теоретичних знань, практичних умінь і навичок про захист прав людини, а також міжнародну правову систему та основи права Європейського Союзу, систему інститутів ЄС, опанування основних положень теорії практики діяльності Європейського Союзу та євроінтеграційних процесів, учасником яких є Україна; на надання студентам знань щодо сучасної доктрини захисту прав людини у різноманітних сферах діяльності. Опанування знаннями з навчальної дисципліни сформує у студентів загальне уявлення про права людини, групи прав людини (соціальні, економічні, політичні, цивільні та економічні права тощо), а також особливості реалізації та захисту прав людини у різних сферах діяльності. Окрема увага приділяється основоположним правам людини (право на життя, здоров'я, право на приватність, право на інформацію, безпеку тощо). Метою навчальної дисципліни є формування уявлення студентів про права людини у сучасному світі та основні групи прав людини; забезпечити розуміння студентами особливостей реалізації та захисту прав людини у різних сферах діяльності; забезпечити усвідомлення студентами реалізації та захисту основоположних прав людини та основних наслідків порушення прав людини

Вивчення навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу та міжнародний захист прав людини» спрямоване на виконання таких завдань:

- ознайомлення із сучасними підходами до розуміння правової природи Європейського Союзу та його основними юридичними характеристиками;
- розкриття поняття «право Європейського Союзу», його правової природи, особливостей, системи та джерел;
- характеристика правового регулювання діяльності інститутів Європейського Союзу; формування знань про правове регулювання процесів економічної інтеграції в Європейському Союзі; характеристика міжнародно-правового механізму співробітництва Європейського Союзу з іншими суб'єктами міжнародного права;
- розкриття сучасного стану та основних тенденцій співробітництва між Європейським Союзом та Україною;
- розкриття положень Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів;

ФК3. Цінування честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи;

ФК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу;

ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію;

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Пререквізити: «Теорія права», «Міжнародне право», «Міжнародне публічне право».

Кореквізити: «Цивільне право України», «Кримінальне право України».

Постреквізити: «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика».

Мова навчання: українська мова.

ЗМІСТ

ТЕМА 1. ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	7
ТЕМА 2. ІНСТИТУЦІЇ ЄС	12
ТЕМА 3. СТАНОВЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ І ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІЛЬНОТ	19
ТЕМА 4. РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	24
ТЕМА 5. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВА НА ЖИТТЯ	27
ТЕМА 6. ЗАБОРОНА КАТУВАНЬ, НЕЛЮДСЬКИХ АБО ТАКИХ, ЩО ПРИНИЖУЮТЬ ГІДНІСТЬ, ВИДІВ ПОВОДЖЕННЯ ЧИ ПОКАРАННЯ	32
ТЕМА 7. ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ	38
ТЕМА 8. ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУДОВИЙ РОЗГЛЯД	42
ТЕМА 9. ЗАХИСТ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО ТА СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ. СТАТТЯ 8 ЄКПЛ	47
ТЕМА 10. МЕЖІ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ У ПРАВО НА СВОБОДУ ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ (СТАТТЯ 9 ЄКПЛ)	51
ТЕМА 11. СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАННЯ У КОНТЕКСТІ СТ. 11 КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД	54
ТЕМА 12. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЗАБОРОНИ ДИСКРИМІНАЦІЇ (СТАТТЯ 14 ЕКПЛ)	59

ТЕМА 13. ПРАВОМІРНЕ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ВІДСТУП ДЕРЖАВ ВІД СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ, СТАНОВИЩА АБО СИТУАЦІЇ	65
ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ	70

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1:

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

1. Теоретичні питання:

На одне з питань створить презентацію (на ваш вибір) , інші питання – усна доповідь

1. Поняття та сутність права Європейського Союзу
2. Система права Європейського Союзу
3. Система норм права Європейського Союзу
4. Принципи права Європейського Союзу
5. Предмет права Європейського Союзу
6. Методи права Європейського Союзу
7. Суб'єкти права Європейського Союзу
8. Право Європейського Союзу як наука і навчальна дисципліна

2. ТЕСТИ

1. Який з вищевказаних договорів є чинним установчим договором ЄС? Договір про ...

- 1) Європейський Союз у редакції Маастрихтського договору;
- 2) Європейський економічний простір;
- 3) заснування Європейського співтовариства;
- 4) Європейський Союз у редакції Лісабонського договору.

2. Євроатом згідно з Лісабонським договором ...

- 1) перестав існувати;
- 2) передав свої повноваження ЄС;
- 3) став агенцією Європейського Союзу;
- 4) отримав статус суб'єкта міжнародного права.

3. Європейська асоціація вільної торгівлі – це ...

- 1) одне із співтовариств, на основі яких створено Європейський Союз;
- 2) організація, в яку перетворилося Європейське співтовариство після набуття чинності Лісабонського договору;
- 3) організація, до якої входять держави, що не є членами ЄС;
- 4) організація, до якої входять як держави, що не є членами ЄС, так і всі держави – члени ЄС.

4. Строковим установчим договором був договір про ...

- 1) заснування Європейського співтовариства з вугілля та сталі;
- 2) Європейський Союз;
- 3) заснування Європейського співтовариства з атомної енергії;
- 4) Європейське економічне співтовариство.

5. Європейський економічний простір створений як ...

- 1) міжнародна організація для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами ЄС;
- 2) особливий правовий режим для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами ЄС;
- 3) особливий правовий режим для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами Європейського співтовариства і європейською асоціацією вільної торгівлі;
- 4) міжнародна організація для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами Європейського співтовариства і Європейською асоціацією вільної торгівлі.

6. Після Другої світової війни за пропозицією Робера Шумана створений (-ні), (-но) ...

- 1) Європейський Союз;

- 2) Європейські співтовариства;
- 3) Європейське співтовариство вугілля і сталі;
- 4) ЄСВС та ЄЕС.

7. Єдиний Європейський Акт – це нормативно-правовий акт, ...

- 1) відповідно до якого здійснено низку реформ, що згодом привели до створення Європейського Союзу;
- 2) що об'єднав органи трьох Європейських співтовариств;
- 3) відповідно до якого створений Європейський Союз;
- 4) відповідно до якого здійснено низку реформ, що започаткували прямі вибори до Парламенту ЄС.

8. Організація “Європейський Союз” створена на основі трьох Співтовариств, а саме: ...

- 1) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського оборонного співтовариства, Європейського політичного співтовариства;
- 2) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства, Євроатома;
- 3) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства, Бенілюкс;
- 4) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства, ЄАВТ.

9. Європейські співтовариства після утворення Європейського Союзу в 1992 р.

- 1) перестали існувати;
- 2) збереглися у вигляді структурних компонентів (“опор”) нової організації;
- 3) змінили назву на Європейський Союз;
- 4) стали елементами інституційної структури Європейського Союзу.

10. Першим Співтовариством за часом створення було Європейське ...

- 1) економічне співтовариство;
- 2) політичне співтовариство;

- 3) співтовариство вугілля і сталі;
- 4) оборонне співтовариство.

11. Європейський Союз був заснований ...

- 1) Єдиним Європейським актом 1987 р.;
- 2) Маастрихтським договором 1992 р.;
- 3) Лісабонським договором 2007 р.;
- 4) Амстердамським договором 1997 р.

12. Суб'єктами міжнародного права згідно з Маастрихтським договором 1992 р. були ...

- 1) Європейське співтовариство вугілля і сталі, Європейське оборонне співтовариство, Європейське політичне співтовариство;
- 2) Європейське співтовариство вугілля і сталі, Європейське економічне співтовариство, Європейський Союз;
- 3) Європейське співтовариство вугілля і сталі, Європейське оборонне співтовариство, Євроатом;
- 4) Європейське співтовариство вугілля і сталі, Європейське економічне співтовариство, Євроатом.

13. Держава, що прагне вступити до Європейського Союзу, подає заявку до

- 1) національних парламентів держав-членів;
- 2) Ради ЄС;
- 3) національних парламентів держав-членів і Європейського парламенту;
- 4) Комісії ЄС, Ради ЄС та Європейського парламенту.

14. Територія Європейського Союзу охоплює територію ...

- 1) усіх держав-членів;
- 2) держав-членів та їхніх колишніх колоній;
- 3) усіх держав-членів з окремими виключеннями відповідно до установчих договорів;
- 4) держав-членів та держав ЄАВТ.

15. Договір про приєднання до Європейського Союзу після завершення переговорів підписується ...

- 1) організацією “Європейський Союз” з кожною державою-кандидатом окремо;
- 2) державами-членами Європейського Союзу з кожною з держав-кандидатів окремо;
- 3) державами-членами Європейського Союзу з усіма державами-кандидатами разом;
- 4) Президентом Європейського Союзу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Право Європейського Союзу: підручник, вересень 2019, Видання: 9-е. Видавництво: Видавництво "Право". Редкол.: Р.А. Петров
2. Право Ради Європи та практика ЄСПЛ : навч.-метод. посіб. / укл.: В. В. Форманюк, Р. Ф. Харитонов, Ю. Ю. Акіменко, О. В. Пасечник, О. К. Канєнберг-Сандул, Т. С. Федорова, Д. О. Гребенюк ; за ред. Х. Н. Бехруза ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 120 с.
3. Взаємодія правової системи ЄС з іншими правовими системами : навч.-метод. посіб. для аспірантів спец. 293 «Міжнародне право» [Електронне видання] / укл.: О. О. Сурілова, Ю. Ю. Акіменко ; за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 88 с
URL:<https://hdl.handle.net/11300/23441>
4. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
5. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text

6. Європейський Союз. Загальна характеристика. Цікаві факти.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=K7iPM1BFJl0>

ТЕМА 2. ІНСТИТУЦІ ЄС

На теоретичні питання надаються змістовні стислі усні відповіді. На практичні завдання відповіді у письмовій формі завантажуються до електронного кампусу

1. Теоретичні питання:

1. Поняття інституцій ЄС
2. Класифікація інституцій і органів ЄС
3. Європейський парламент
4. Європейська комісія
5. Європейська Рада
6. Рада ЄС
7. Судові структури ЄС
8. Рахункова палата
9. Європейський центральний банк
10. Європейський соціально-економічний комітет
11. Комітет Регіонів
12. Європейський інвестиційний банк
13. Інші органи ЄС

2. Практичні завдання

2.1. Заповніть таблицю, знайшовши відповідності, зазначивши

нормативне джерело

Органи та інституції	Ознаки	Джерело
Європейський парламент		

Рада ЄС		
Суд ЄС		
Європейська комісія		
Європейська Рада		
Рахункова палата		
Європейський центральный банк		
Європейський соціально-економічний комітет		
Комітет Регіонів		

- є інституцією ЄС;
- є органом ЄС;
- складається з 350 членів;
- складається з 705
- 14 членів та Голови;
- складається з профільних міністрів всіх держав-членів;
- складається з 27 суддів;
- складається з 27 комісарів;
- є дорадчим органом;
- обирається прямим голосуванням, яке проводиться на території всіх держав-членів ЄС;
- Німеччина делегує до нього 96 осіб, обраних за її квотою;
- може давати висновки з питань, які стосуються його компетенції;
- голова цієї інституції обирається Європейським парламентом;
- члени цієї інституції обирають власного голову на внутрішньому голосуванні;
- строк повноважень голови органу/інституції становить два з половиною роки;

- строк повноважень голови органу/інституції становить три роки;
- голова обирається на п'ять років;
- на засіданнях головує представник тієї держави, яка зараз головує в ЄС;
- володіє фінансовою компетенцією; забезпечує стабільність цін;
- «вартовий пес» ЄС;
- проводить аудит доходів та видатків ЄС;
- має виключне право емітувати євро або дозволяти таку емісію;
- голова обирається на вісім років;
- член може бути звільнений судом у зв'язку з неналежною поведінкою;
- є інституцією загальної компетенції.

2.2. Рада Європейського Союзу розглядала питання, пов'язані з конкуренцією на ринку відновлюваної енергетики. Німеччина, Італія, Мальта та Фінляндія запропонували проект, відповідно до якого на ринку електроенергії можна здійснити обмеження конкуренції на користь підприємствам, які виробляють електроенергію з поновлюваних джерел. Австрія, Румунія, Люксембург та Швеція виступили проти такого проекту.

А) у якій конфігурації мала засідати Рада ЄС для вирішення цього питання? Що таке конфігурації Ради ЄС? Які існують конфігурації Ради ЄС?

Б) яка процедура прийняття рішень із зазначених вище питань?

Рішення у якій сфері потребують підтримки кваліфікованої більшості, які – одногосноної підтримки, а які можуть бути вирішені простою більшістю голосів?

В) чи буде прийняте вищенаведене рішення? Користуючись калькулятором голосів [Калькулятор голосування - Консиліум \(europa.eu\)](http://europa.eu), визначте, підтримка скількох і яких держав потрібна для того, щоб прийняти рішення за проектом? (наведіть щонайменше три варіанти).

2.3. На розгляд Європейської Ради С винесено пропозицію про прийняття Регламенту, що врегульовував би питання внутрішньої міграції громадян-членів

ЄС. Відповідно до цього регламенту запроваджується прикордонний контроль для жінок, які є громадянами держав-членів ЄС з метою уникнення терористичної загрози. Також Регламентом встановлювалось правило, відповідно до якого жінки старше 35 років не могли працевлаштовуватись у державах-членах Європейського Союзу, якщо не є їх громадянами.

А) які принципи права ЄС порушує цей регламент?

Б) чи належить його прийняття до компетенції Європейської Ради? Чи має вона право приймати загальнообов'язкові рішення?

3. ТЕСТИ

1. Згідно з установчими договорами ЄС є

- 1) Міжнародною організацією;
- 2) Конфедерацією;
- 3) Федерацією;
- 4) Конфедерацією з елементами федерації.

2. Бюджет ЄС ухвалює ...

- 1) Рахункова палата ЄС;
- 2) Рада ЄС за погодженням з Європейським парламентом;
- 3) Європейська рада за погодженням з державами-членами;
- 4) Європейський центральний банк.

3. Виконання бюджету ЄС здійснює ...

- 1) Рада ЄС;
- 2) Рахункова палата (Палата аудиторів) ;
- 3) Комісія ЄС;
- 4) Європейський центральний банк та Європейський інвестиційний банк.

4. Європейський Союз набув правосуб'єктності згідно з ...

- 1) Маастрихтським договором 1992 р.;
- 2) Лісабонським договором 2007 р.;
- 3) Амстердамським договором;
- 4) правосуб'єктність Європейського Союзу перебуває на стадії формування.

5. Компетенція Європейського Союзу має ... характер.

- 1) небмежений;
- 2) делегований;
- 3) обмежений і делегований;
- 4) небмежений і делегований.

6. Джерелом влади в Європейському Союзі виступає ...

- 1) народ Європейського Союзу;
- 2) Європейські співтовариства;
- 3) глави держав або урядів держав – членів ЄС;
- 4) національні парламенти держав-членів.

7. У кожній державі-члені Європейський Союз є ...

- 1) юридичною особою, що має найширшу право- та дієздатність;
- 2) громадською організацією, що підтримує і захищає економічні інтереси її учасників;

- 3) специфічним суб'єктом міжнародного права;
- 4) міжнародною організацією.

8. Організаційний механізм Європейського Союзу складається з ...

- 1) інститутів та установ;
- 2) інститутів, органів та агенцій;
- 3) інститутів та органів;
- 4) інститутів.

9. Інституцією, що розробляє політичні орієнтири ЄС, є ...

- 1) Рада ЄС;
- 2) Європейська рада;
- 3) Рада Європи;
- 4) Європейська комісія.

10. Який з інститутів Європейського Союзу виконує здебільшого виконавчі функції? Виконавчі функції здебільшого виконує ...

- 1) Рада Європейського Союзу;
- 2) Європейська комісія;

- 3) Рахункова палата;
- 4) Європейська рада.

11. До судової системи Європейського Союзу входять ...

- 1) Суд ЄС, Загальний суд, Трибунал з питань цивільної служби;
- 2) Суд ЄС, суд першої інстанції, Трибунал з питань цивільної служби;
- 3) Суд ЄС, Загальний суд;
- 4) Суд ЄС та суд першої інстанції.

12. Органом, що обирається шляхом прямого волевиявлення громадян ЄС, є ...

- 1) Президент Європейської ради;
- 2) Рада ЄС;
- 3) Європейський парламент;
- 4) Європейська рада.

13. “Інституційний трикутник”, на який покладено обов’язок виконувати законодавчу функцію, утворюють ...

- 1) Європейська комісія, Європейська рада, Рада ЄС.
- 2) Рада ЄС, Європейська комісія, Європейський парламент;
- 3) Європейська комісія, Європейська рада, Європейський парламент;
- 4) Європейський парламент, Європейська комісія, Суд ЄС.

14. Верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої політики і політики безпеки за своєю посадою входить до ...

- 1) Європейської комісії;
- 2) Європейської ради;
- 3) Ради ЄС;
- 4) є окремим одноособовим органом.

15. Дорадчими органами ЄС є ...

- 1) Економічно-соціальний комітет;
- 2) Комітет регіонів;
- 3) Економічно-соціальний комітет та Комітет регіонів;
- 4) Економічно-соціальний комітет та Європейський центральний банк.

ЛІТЕРАТУРА

1. Право Європейського Союзу: підручник, вересень 2019, Видання: 9-е. Видавництво: Видавництво "Право". Редкол.: Р.А. Петров

2. Право Ради Європи та практика ЄСПЛ : навч.-метод. посіб. / укл.: В. В. Форманюк, Р. Ф. Харитонов, Ю. Ю. Акіменко, О. В. Пасечник, О. К. Канєнберг-Сандул, Т. С. Федорова, Д. О. Гребенюк ; за ред. Х. Н. Бехруза ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 120 с.

3. Взаємодія правової системи ЄС з іншими правовими системами : навч.-метод. посіб. для аспірантів спец. 293 «Міжнародне право» [Електронне видання] / укл.: О. О. Сурілова, Ю. Ю. Акіменко ; за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 88 с
URL:<https://hdl.handle.net/11300/23441>

4. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.

5. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text

6. Інституції Європейського Союзу
URL:<https://www.goethe.de/ins/ua/prj/eur/nst/ukindex.htm>

7. Інституційний трикутник
URL:<https://www.kspu.edu/DInternatRelations/EUIC/AboutEUIC/Institutions.aspx?lang=uk>

8. Як влаштований Європейський союз?

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OsIv5qeSIYY>

ТЕМА 3

СТАНОВЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ І ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІЛЬНОТ

1. Теоретичні питання:

2. Поняття основних принципів.
3. Принципи мирного існування держав незалежно від їх економічних, соціальних і політичних систем.
4. Принципи, безпосередньо відносяться до підтримання міжнародного миру і безпеки. Принцип не застосування сили або загрози силою; Принцип мирного вирішення міжнародних спорів; Принцип територіальної цілісності держав; Принцип непорушності кордонів;
5. Загальні принципи міжнародного співробітництва (Принцип сучасного росту держав. Принцип невторчання. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип співробітництва держав. Принцип поваги прав людини; Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань.)

2. ТЕСТИ

1. Принцип, згідно з яким у сферах, що не належать до виключної компетенції ЄС, Союз діє лише в тому обсязі, у якому держави-члени не можуть належним чином досягти цілей запропонованого заходу на центральному, регіональному або місцевому рівнях, а натомість це краще здійснити на рівні Союзу з огляду на масштаби або результати запропонованих заходів, – це принцип ...

- 1) верховенства права ЄС;
- 2) субсидіарності;
- 3) пропорційності;
- 4) прямої дії права ЄС.

2. Принципом функціонування ЄС, згідно з яким заходи ЄС за змістом та

формою не повинні виходити за межі того, що є необхідним для досягнення цілей установчих договорів, є принцип ...

- 1) субсидіарності;
- 2) пропорційності;
- 3) верховенства права ЄС;
- 4) збалансованого розподілу повноважень.

3. Принцип захисту прав людини як один із головних принципів Європейського співтовариства був уперше закріплений у ...

- 1) Договорі про Європейське економічне співтовариство;
- 2) рішенні Суду ЄС;
- 3) Маастрихтському договору 1993 р.;
- 4) Лісабонському договору 2007 р.

4. Принципом побудови інституційного механізму ЄС є принцип ...

- 1) солідарності;
- 2) наділення повноваженнями;
- 3) заборони зворотної дії права ЄС;
- 4) *pacta sunt servanda*.

5. Під час прийняття нормативних актів інститутами ЄС національні парламенти наділені правом контролю за дотриманням принципу ...

- 1) прямої дії права ЄС;
- 2) пропорційності;
- 3) субсидіарності;
- 4) верховенства права ЄС.

6. Принцип верховенства права Європейського Союзу означає, що ...

- 1) норми права Європейського Союзу мають вищу юридичну силу, ніж норми міжнародного права;
- 2) норми права Європейського Союзу мають вищу юридичну силу, ніж норми національних правових систем держав-членів;

3) норми права Європейського Союзу мають вищу юридичну силу, ніж норми національних правових систем держав-членів, окрім національних конституцій;

4) у разі колізії з нормою права ЄС відповідні норми національного права автоматично втрачають чинність.

7. Згідно з принципом верховенства права Європейського Союзу в разі виявлення невідповідності національного права праву Союзу ...

1) автоматично втрачають чинність;

2) можуть бути скасовані Судом ЄС;

3) можуть бути скасовані Радою ЄС;

4) втрачають чинність лише на підставі рішення компетентного органу держави.

8. Принцип прямої дії права Європейського Союзу означає, що ...

1) ця правова система здатна наділяти юридичних та фізичних осіб правами та обов'язками, котрі підлягають судовому захисту;

2) норми права Європейського Союзу мають вищу юридичну силу, ніж норми національних правових систем держав-членів;

3) норми права Європейського Союзу прямо інкорпорується в національне законодавство держав – членів Союзу;

4) норми права Європейського Союзу прямо застосовуються в національному правопорядку держав-членів без процедури імплементації.

9. Принцип прямої дії права Європейського Союзу стосується ...

1) лише первинного права Європейського Союзу;

2) лише вторинного права Європейського Союзу;

3) як вторинного, так і первинного права Європейського Союзу;

4) виключно установчих договорів ЄС.

10. Який з принципів права Європейського Союзу є безумовним (абсолютним)? ...

1) принцип верховенства права Європейського Союзу;

- 2) принцип прямої дії права Європейського Союзу;
- 3) принцип субсидіарності;
- 4) усі вищевказані принципи є абсолютними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богачова Л.Л. Принципи європейського і національного права (порівняльноправовий аналіз критеріїв класифікації)// Державне будівництво та місцеве самоврядування. Випуск 26 , 2013. С.47-60.
URL:https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7549/1/Vogacheva_47.pdf
2. Назаренко О. Загальні принципи права ЄС в правовій системі ЄС//Правове регулювання економіки. 2015. № 15. С.242-249
3. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text
4. Законодавство України та право ЄС
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=EMRI8MwRzBM>

ТЕМА 4

РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

1. Теоретичні питання:

1. Які існують інші регіональні системи захисту прав людини?
2. Опишіть розвиток міжамериканської системи захисту прав людини.
3. Які є субрегіональні системи захисту прав людини в Африці?
4. Як утворилась Арабська система захисту прав людини?
5. В чому особливості захисту прав людини в рамках АСЕАН?

2. ТЕСТИ

1. Де і коли відбулась Перша конференція американських держав?
А. Вашингтон, 1870 р;

Б. Вашингтон, 1890 р.;

В. Нью-Йорк, 1890 р.;

Г. Нью-Йорк, 1870 р.

2. З якого року діє Міжамериканський суд з прав людини?

А. 1979 р.;

Б. 1980 р.;

В. 1971 р.;

Г. 1981 р.

3. Ким і коли прийнята Арабська хартія прав людини?

А. Радою ЛАД в 1980 р.;

Б. ООН в 1999 р.;

В. Радою Європи 1997 р.;

Г. Радою ЛАД в 1994 р.

4. Скільки скарг розглянув Африканський суд з прав людини і народів за перші п'ять років своєї діяльності?

А. Жодної;

Б. 1;

В. 10;

Г. Близько 100.

5. В якому році була прийнята Африканська хартія прав людини і народів?

А. 1900 р.;

Б. 1891 р.;

В. 1981 р.;

Г. 1990 р.

6. АСЕАН діє на підставі:

А. Статут АСЕАН;

Б. Бангкокської декларації;

В. Статуту ООН;

Г. Статуту НАТО.

7. Зі скількох осіб складається Комісія з захисту прав людини в АСЕАН?

- А. 5 осіб;
- Б. 10 осіб;
- В. 12 осіб;
- Г. 3 особи.

8. У якому році була утворена Міжурядова комісія АСЕАН щодо заохочення і захисту прав людини.

- А. 2000 р;
- Б. 2001 р;
- В. 2009 р;
- Г. 2010 р.

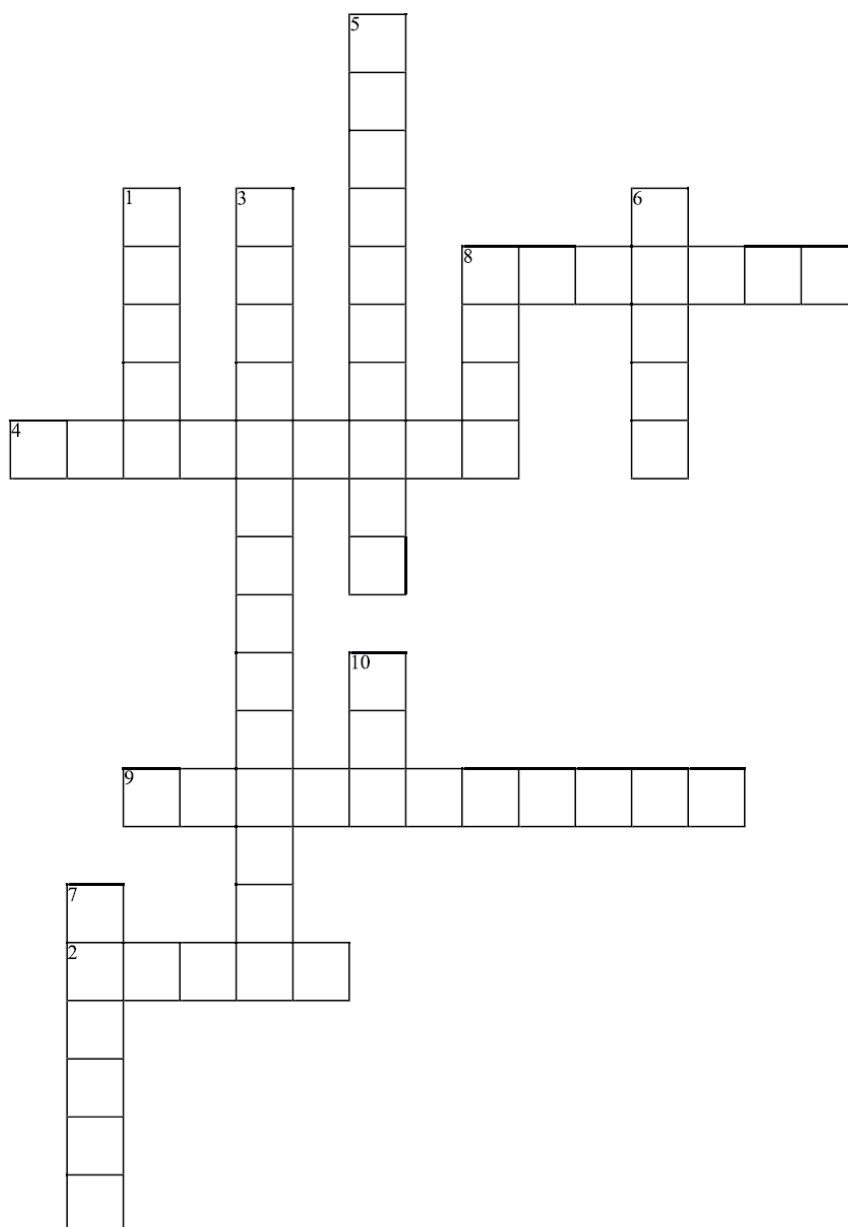
9. Декларація АСЕАН з прав людини була прийнята:

- А. 18 листопада 2012 р.;
- Б. 18 листопада 2002 р.;
- В. 20 листопада 2012 р.;
- Г. 21 листопада 2002 р.

10. В якому році набрала чинності в Американська конвенція з прав людини?

- А. 1991 р.;
- Б. 1969 р.;
- В. 1978 р.;
- Г. 1945 р.

3. Розв'яжіть кросворд

По-вертикалі:

1. Асоціація держав Південно-Східної Азії
3. Локальні організації також іменують
5. Документ, офіційна заява, де проголошуються основні принципи зовнішньої та внутрішньої політики держави чи програмні положення партій та організацій.
7. Документ на основі якого діє організація.
8. Регіон дії АСЕАН?
10. Кількість суддів Міжамериканського суду з прав людини.

По-горизонталі:

2. Одна із держав-членів Ліги арабських держав.
4. Основний документ будь-якої асоціації
6. Регіональні організації захищають людини.
8. В якій частині світу діє Міжамериканський суд з прав людини?
9. ОІС розшифровується як Організація ... співробітництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І. А. Шуміло. – Київ: ФОП Голембовська О.О. – 168 с. **URL:**https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_1_copy-1.pdf

2. Юридичний захист прав людини

3. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
URL:<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5215/1/%D0%9E%D0%B%D0%B8%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%91.%20--%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82.pdf>

4. Зубар І.В., Кучер О.Б. Ефективність функціонування універсальних та регіональних міжнародно-правових механізмів захисту прав людини на сучасному етапі

5. Міжнародно-правовий захист прав людини : навч.-метод. посіб. з тест. завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за ред. проф. М. Р. Аракеяна. - Одеса : Фенікс, 2019. - 194 с. [С. 154-157-відсутні].
URL: <https://hdl.handle.net/11300/26834>

6. Гарантії прав та свобод людини. Міжнародна та регіональна система захисту прав людини. URL: https://www.youtube.com/watch?v=IJ-Sc_tbWjI

ТЕМА 5

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВА НА ЖИТТЯ

1. Теоретичні питання:

Охарактеризувати:

1. Поняття права на життя в доктрині міжнародного права.
2. Обсяг та складові права на життя в міжнародно-правових актах універсального характеру.
3. Зміст права на життя в європейській системі захисту прав людини.
4. Обов'язок держав гарантувати право на життя. Проаналізуйте позитивні зобов'язання держави щодо забезпечення права на життя, відповідно до ст. 2 Конвенції. В яких випадках позбавлення життя розглядається як таке, що вчинене на порушення цієї статті, якщо воно є наслідком виключно необхідного застосування сили?
5. Проаналізуйте негативні зобов'язання держави щодо забезпечення права на життя, відповідно до ст. 2 Конвенції.
6. На які органи державної влади за їх дії чи бездіяльність покладає зобов'язання ст. 2 Конвенції? Хто може бути суб'єктом порушення права на життя? Які превентивні заходи повинна вжити держава, щоб запобігти порушенню права на життя?
7. Чи захищає Конвенція право на життя ненародженої дитини?
8. Чи є застосування смертної кари порушенням права на життя?
5. Право на евтаназію? Правові аспекти.

2. СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ

Обґрунтуйте власну позицію:

Завдання 2.1. Проаналізуйте справу «Макканн та інші проти Сполученого Королівства» (McCann and Others v. United Kingdom), № 18984/91, рішення

Великої палати 1995 р.; та обґрунтуйте власну позицію. URL : [http://aa.u.edu.ua/static/pdf/case-ofmccann-and-others-v-the-united-kingdom\[ru\].pdf](http://aa.u.edu.ua/static/pdf/case-ofmccann-and-others-v-the-united-kingdom[ru].pdf)

Завдання 2.2. У справі «McCann and Others v. the United Kingdom» зазначено, що «держави не несуть прямої відповідальності за будь-яке вбивство чи завдання тілесних ушкоджень, скоєних представниками влади як приватними особами, якщо вони (ці представники)»:

а) Конвенція не зобов'язує Високі Договірні Сторони інкорпорувати її норми в національне законодавство і до функцій органів Конвенції не входить вивчення всієї сукупності обставин такої поведінки представників влади;

б) користуються своїм становищем у момент учинення незаконних дій або принаймні за потурання чи мовчазної згоди влади, незалежно від того, чи був цей представник влади в конкретний момент при виконанні службових обов'язків;

в) не користуються своїм становищем у момент учинення незаконних дій або принаймні за потурання чи мовчазної згоди влади, незалежно від того, чи був цей представник влади в конкретний момент при виконанні службових обов'язків;

г) таке формулювання не міститься у справі «McCann and Others v the United Kingdom».

3. ТЕСТИ

1. Якою є сучасна практика ЄСПЛ щодо права на евтаназію в контексті ст. 2 «Право на життя» Конвенції?

- а) ст. 2 передбачає право на смерть виключно від рук третьої особи;
- б) ст. 2 передбачає право на смерть виключно від рук держави;
- в) ст. 2 передбачає право на смерть від рук третьої особи або держави;
- г) евтаназія не є предметом розгляду Судом згідно з ст. 2 Конвенції.

2. Як у межах судової практики ЄСПЛ не слід тлумачити поняття «довільне посягання на життя»:

- а) навмисне позбавлення життя;
- б) явна загроза, вчинена із застосуванням насильства або погрозою його застосування, поза рамками законних винятків;

в) перевищення допустимого абсолютно необхідного застосування сили та принципу пропорційності;

г) посягання на життя для продовження людської цивілізації.

3. Який з протоколів до Конвенції, крім ст. 2, закріплює право на життя:

а) Протокол № 1;

б) Протокол № 6;

в) Протокол № 7;

г) Протокол № 11.

4. У справі, в якій чоловік заявниці загинув через те, що на нього на території лікарняного закладу впало дерево, Суд вирішив, що покладене на державу зобов'язання захищати право на життя зобов'язує її вживати розумних заходів, спрямованих на гарантування безпеки осіб, які перебувають у громадських місцях (Ciechońska проти Польщі, § 67). Чи може Суд тлумачити Конвенцію як таку, що забезпечує абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, яка становить ризик порушення права на життя?

а) ні, ст. 2 Конвенції не можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, яка становить ризик порушення права на життя, зокрема, якщо відповідна особа певною мірою відповідальна за нещасний випадок, що спричинив для неї невинуватому загрозу;

б) так, ст. 2 Конвенції можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, оскільки держава відповідальна за життя і здоров'я людини.

Так, ст. 2 Конвенції можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, оскільки ст. 2 § 1 примушує державу вживати необхідних заходів для захисту життя осіб, які перебувають під її юрисдикцією;

в) так, ст. 2 Конвенції можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, оскільки ст. 2 § 1

примушує державу вживати необхідних заходів для захисту життя осіб, які перебувають під її юрисдикцією;

г) ні, ст. 2 Конвенції не можна тлумачити як таку, що гарантує кожній особі абсолютний рівень безпеки за будь-якої життєдіяльності, що становить ризик порушення права на життя, з огляду на те, що ст. 2 § 1 не примушує державу утримуватись від умисного чи протиправного спричинення смерті (Centre de ressources juridiques au nom de Valentin Câmpreanu проти Румунії [ВП], § 130).

5. Відповідно до Конвенції, затримання особи без відповідних підстав чи обставин, що прямо визначені в ній, буде визнано:

- а) порушенням права на життя;
- б) нелюдським, чи таким, що принижує гідність людини, поводженням;
- в) порушенням права на справедливий суд;
- г) порушенням права на свободу совісті й релігійні переконання.

6. Застосування катувань представниками органів державної влади виправдовується у випадку:

- а) проголошення стану війни чи загрози війни;
- б) внутрішньої політичної нестабільності;
- в) будь-якого виду надзвичайного стану;
- г) жодні виключні обставини не можуть бути виправданням катування.

7. Що означає формулювання «право кожного на життя охороняється законом»?

а) нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше, ніж через смертну кару, яка винесена вироком суду після визнання особи винною у вчиненні злочину;

б) нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше, ніж на підставі виконання закону;

в) право кожного на життя передбачено міжнародними угодами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, згідно з ст. 9 Конституції України;

г) право кожного на життя охороняється судовим рішенням.

8. Позбавлення життя не розглядається як таке, що вчинене на порушення ст. 2 Конвенції 1950 р., якщо воно є наслідком виключно необхідного застосування сили:

- а) для захисту службової особи від незаконного насильства;
- б) для здійснення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;
- в) при вчиненні правомірних дій для придушення страйку;
- г) з метою захисту життя від ризику, якого можна було уникнути.

9. У ст. 2 Конвенції 1950 р. передбачається заборона на навмисне позбавлення життя, за винятком таких випадків:

- а) виконання смертного вироку, винесеного судом за скоєння злочину, за який у законі встановлено таке покарання;
- б) позбавлення життя внаслідок непереборної сили;
- в) з метою захисту службової особи від протизаконного арешту;
- г) із метою попередження втечі особи, яка затримана за вчинення вбивства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5215/1/%D0%9E%D0%B D%D0%B8%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%91.%20-- %20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4 %D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81 %D1%82.pdf>

2. Довідник із застосування статті 2 Європейської конвенції з прав людини. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_2_UKR

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

4. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є. М. Н 23 Міжнародний захист прав людини : навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко, Є. М. Щербина. Дніпро : ДДУВС, 2020. 260 с.
URL:<https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6051/1/%D0%9C%D0%97%D0%9F%D0%9B%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

5. **Право на життя**
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=zbEHXNYCOtA>

6. Заєць С. Стаття 2 (Білі плями)
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=AdAec5Ud1ww>

ТЕМА 6

ЗАБОРОНА КАТУВАНЬ, НЕЛЮДСЬКИХ АБО ТАКИХ, ЩО ПРИНИЖУЮТЬ ГІДНІСТЬ, ВИДІВ ПОВОДЖЕННЯ ЧИ ПОКАРАННЯ

1. Теоретичні питання:

(короткі усні відповіді)

1. Які Ви знаєте міжнародні стандарти у сфері свободи від катування?
2. Які Ви знаєте національні стандарти у сфері свободи від катування?
3. Дайте характеристику мінімального рівня жорстокості.
4. Дайте нормативне визначення поняття «катування».
5. Які Ви знаєте види поведження, заборонені ст. 3 Конвенції.

6. Обґрунтуйте визначення, що свобода від катування є абсолютним правом.

7. Назвіть, чим відрізняється катування, нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження чи покарання.

8. Зазначте, яке значення має практика ЄСПЛ для України?

9. Які Ви знаєте сфери застосування ст. 3 Конвенції.

10. Назвіть суб'єктів, які мають право подавати заяви за порушенням ст. 3 Конвенції до ЄСПЛ.

2. ТЕСТИ

1. Хто має право подавати заяви за порушення ст. 3 Конвенції до ЄСПЛ?

- а) громадяни держави;
- б) будь-які особи;
- в) неурядові організації;
- г) групи осіб;
- г) усі відповіді правильні.

2. Які з перелічених прав, що захищаються ЄСПЛ, не підлягають жодним обмеженням і не допускають винятків?

- а) право на достатній рівень життя;
- б) право не бути підданим катуванню;
- в) право на повагу до приватного життя;
- г) право на життя;
- г) право на особисту недоторканність.

3. Хто з перелічених суб'єктів України не наділений правом подавати скарги за порушення ст. 3 Конвенції до ЄСПЛ?

- а) Генеральна прокуратура;
- б) Уповноважений Верховної Ради з прав людини;
- в) Верховний Суд;
- г) Верховна Рада України;
- г) Служба безпеки України.

4. У якому джерелі міжнародного права міститься визначення поняття «катування»:

- а) Загальна декларація прав людини;
- б) Конвенція ООН проти катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження або покарання;
- в) Конституція США;
- г) резолюція Генеральної Асамблеї ООН;
- г) усі відповіді правильні.

5. Чи можна обмежувати право не бути підданому нелюдському поводженню із метою запобігання злочинам?

- а) так, якщо це необхідно в демократичному суспільстві;
- б) так, якщо передбачено законом;
- в) ні, оскільки це право не підлягає жодним обмеженням;
- г) так, за наявності згоди інших держав-учасниць Конвенції;
- г) усі відповіді правильні.

6. До повноважень якого конвенційного органу з прав людини належить розслідування щодо порушення ст. 3 Конвенції?

- а) комітету з прав людини;
- б) комітету з прав дитини;
- в) комітету проти катувань;
- г) комітету з економічних, соціальних і культурних прав;
- г) усі відповіді правильні.

7. Чи є катуванням примусове голодування особи, яка перебуває в слідчому ізоляторі й оголосила голодування, виходячи із стандартів ст. 3 Конвенції?

- а) не є катуванням, якщо на це отримано згоду рідних і близьких такої особи;
- б) є катуванням, якщо таке голодування здійснюється насильницьким способом з використанням відповідних обмежувальних засобів під час годування;

в) будь-який факт годування людини у залежному стані є катуванням;
г) якщо це здійснюється на підставі судового рішення, то це не є катуванням;

г) усі відповіді правильні.

8. В яких випадках обмеження права не бути підданому катуванню допускає Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод?

а) допускає під час ведення війни;

б) допускає в умовах надзвичайного стану;

в) допускає стосовно осіб, які порушують закон у місцях позбавлення волі;

г) не допускає;

г) усі відповіді правильні.

9. У якому з наведених випадків є порушення ст. 3 Конвенції?

а) відсутність проточної води у поліцейському відділі в приміщенні тимчасового тримання;

б) проживання особи поблизу аеропорту та страждання від шуму, спричиненого літаками;

в) спалювання будинку родичів особи, що розшукується за тероризм, представниками влади в присутності володільців будинку;

г) протягом попереднього ув'язнення позбавлення особи можливості необмежено контактувати з оточуючим світом;

г) усі відповіді правильні.

10. За яких умов може бути обмежене, згідно з ст. 3 Конвенції, право не бути підданому катуванню чи нелюдському поведженню?

а) на умовах, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві;

б) на умовах, що встановлені законом;

в) на умовах, що встановлені в Статуті РЄ;

г) це не підлягає жодним обмеженням;

г) усі відповіді правильні.

11. Яка стаття Конституції України передбачає заборону катування?

- А. стаття 38;
- Б. стаття 42;
- В. стаття 17;
- Г. стаття 28.

12. Яку статтю ЄКПЛ порушено у справі « Каверзін проти України»?

- А. 3;
- Б. 6;
- В. 7;
- Г. 5.

13. Будь-яка дія, якою будь-якій особі навмисне заподіюються сильний біль або страждання, фізичне чи моральне, щоб отримати від неї або від третьої особи відомості чи визнання, покарати її за дії, які вчинила вона або третя особа чи у вчиненні яких вона підозрюється, а також залякати чи примусити її або третю особу, чи з будь-якої причини, що ґрунтується на дискримінації будь-якого виду, коли такий біль або страждання заподіюються державними посадовими особами чи іншими особами, які виступають як офіційні, чи з їх підбурювання, чи з їх відома, чи за їх мовчазної згоди.

- А. приниження;
- Б. катування;
- В. нелюдське поводження;
- Г. психологічне насильство.

14. Як Європейський суд з прав людини визначає поводження з людиною, «яке , серед іншого, було умисним, застосовувалося кілька годин поспіль, спричинило або власне тілесні ушкодження або сильні фізичні та душевні страждання»?

- А. катування;
- Б. нелюдське поводження;
- В. нанесення тілесних ушкоджень;
- Г. принижуюче гідність поводження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання
 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)
 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

3. Законодавство України проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання. Науково-практичний коментар. Хавронюк М.І., Гацелюк В.О. – Київ: ВАІТЕ, 2014. – 320 с

4. Ахтирська Н.М., Касько В.В., Маланчук Б.А., Мелікян А., Пошва Б.М., Фулей Т.І., Шукліна Н.Г. Застосування в Україні європейських стандартів протидії жорстокому поведженню і безкарності: науково-практичний посібник для суддів / За заг. ред. проф. Маляренка В.Т. — К.: «К.І.С», 2011. — 320 с.

5. Заборона неналежного поведження
 URL:<https://www.youtube.com/watch?v=XUBgun08tHQ>

ТЕМА 7

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАННІСТЬ

1. Теоретичні питання:

1. Дайте дефініцію понять «арешту», «затримання», «позбавлення волі» в контексті Європейської конвенції про захист прав людини і основних свобод.
2. Охарактеризуйте гарантії прав особи на свободу та на особисту недоторканність.
3. Назвіть вимоги до правомірного позбавлення особи свободи у практиці ЄСПЛ.
4. Перелічіть та охарактеризуйте типові порушення права на свободу та особисту недоторканність у рішеннях ЄСПЛ проти України

2. ТЕСТИ

1. Що з наведеного не відноситься до випадків виключно необхідного застосування сили, які прямо вказані у статті 2 «Право на життя» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод як виключення із загальної заборони позбавлення життя?

- А. Захист будь-якої особи від незаконного насильства;
- Б. Здійснення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;
- В. Учинення правомірних дій для придушення заворушення або повстання;
- Г. Усі варіанти відповіді є правильними.

2. Чи передбачає ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод обмеження цього права?

- А. Передбачає виключно в межах оперативної необхідності;
- Б. Передбачає виключно в межах процесуальної необхідності;
- В. Передбачає виключно в межах переліку випадків, визначених Конвенцією;
- Г. Не передбачає.

3. Що з наведеного не відноситься до випадків виключно необхідного застосування сили, які прямо вказані у статті 2 «Право на життя» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод як виключення із загальної заборони позбавлення життя?

А. Захист будь-якої особи від незаконного насильства;

Б. Здійснення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;

В. Учинення правомірних дій для придушення заворушення або повстання;

Г. Усі варіанти відповіді є правильними.

4. Обмеження або позбавлення свободи особи має застосовуватися лише у разі, якщо:

А. інші запобіжні засоби будуть неадекватними;

Б. якщо це передбачено в Конвенції;

В. якщо особа вчинила кримінальне правопорушення;

Г. обмеження або позбавлення свободи не застосовується в жодному випадку.

5. Принцип презумпції свободи означає:

А. ніхто не може позбавити особу свободи не інакше як за вироком суду;

Б. держава гарантує кожному особисту свободу;

В. всі люди є вільними;

Г. особа повинна залишатися на свободі до тих пір, доки працівники правоохоронних органів не доведуть необхідність її затримання або тримання під вартою.

6. Скільки днів заявника тримали під вартою до моменту, коли він постав перед суддею для перевірки законності його тримання під вартою у справі «Корнєв і Карпенко проти України» від 21.10.2010 р.?

А. 10;

Б. 8;

В. 4;

Г. Більше 10.

7. Відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод затримання особи за відсутності підстав чи обставин, що прямо визначені в Конвенції, буде визнано:

- А. порушенням права на життя;
- Б. нелюдським, чи таким що принижує гідність, поведженням або покаранням;
- В. порушенням права на справедливий суд;
- Г. порушенням права на свободу та особисту недоторканність.

8. Право на свободу та недоторканність згідно ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основних свобод:

- А. є абсолютним, тобто нікого і ні за яких умов не може бути позбавлено;
- Б. не є абсолютним, але ст. 5 містить виключний перелік випадків обмеження цього права;
- В. є абсолютним, але не визнається порушенням цього права позбавлення свободи за умов виплати компенсації постраждалому;
- Г. не є абсолютним, але ст. 5 містить відкритий перелік випадків обмеження цього права.

9. Яка з наведених обставин затримання неповнолітніх закріплена у ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

- А. затримання неповнолітнього з метою застосування наглядових заходів виховного характеру;
- Б. затримання неповнолітнього з метою його обшуку;
- В. затримання неповнолітнього з метою взяття показань;
- Г. затримання неповнолітнього з метою допровадження його до місця проживання.

10. Яка з зазначених обставин є, відповідно до ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, законною підставою для арешту чи затримання

особи, що «здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу»?

- А. обґрунтована необхідність проведення судово-медичної експертизи;
- Б. обґрунтована необхідність запобігти вчиненню особою правопорушення;
- В. обґрунтована необхідність доставити свідка на судове засідання;
- Г. усі варіанти відповіді є правильними.

3. СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ

3.1. Вирішіть задачу

1 В одній із справ ЄСПЛ заявника було затримано працівниками поліції в його квартирі в м. Харкові та в подальшому доставлено до м. Києва. Жодних процесуальних документів про затримання заявника не було складено.

Як стверджується заявником, тієї ночі та вранці його було побито працівниками поліції з метою отримання від нього зізнання у вчиненні злочину. Вранці цього ж дня заявника було допитано без присутності захисника в якості свідка по справі. Перед початком допиту заявника було попереджено про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань та дачу завідомо неправдивих показань. Крім того, йому було роз'яснено його право не свідчити проти себе. Після допиту заявник підписав явку з повинною.

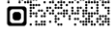
Слідчим було складено протокол затримання заявника, в якому вказувалось, що підставою для затримання заявника було те, що очевидцем було вказано на нього як на особу, що вчинила злочин. Заявнику було роз'яснено його права підозрюваного. Того ж дня до кримінального провадження було допущено двох захисників для заявника: один, призначений слідчими органами, та інший, найнятий батьком.

В подальшому заявника неодноразово допитували в присутності лише захисника, призначеного слідчими органами.

Чи було в цій справі порушення статей ЄКПЛ?

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)
 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Посібник із застосування статті 5 Європейської конвенції з прав людини. URL: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_5_ukr

2. Право на свободу та особисту недоторканість. Лекція від судді Конституційного суду України
 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UTTmF0K8urQ>

3. Право на свободу і особисту недоторканність
 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cIfvXS2jhrw>

ТЕМА 8

ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУДОВИЙ РОЗГЛЯД

1. Теоретичні питання:

1. Яка сфера застосування ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд» Конвенції?
2. У чому полягає особливість структури ст. 6 Конвенції?
3. Розкрийте поняття «право на справедливий судовий розгляд».
4. У чому полягає сутність публічності судового розгляду як критерію його справедливості?
5. Назвіть вимоги розумного строку розгляду справи судом згідно з ст. 6 Конвенції.

Охарактеризуйте зміст понять, що вживаються у ст. 6 Європейської конвенції:

- а) бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини висунутого проти нього звинувачення;

- б) мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;
- в) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний роз-суд;
- г) за браком достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника – одержувати таку допомогу безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя;
- д) якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, – одержувати безоплатну допомогу перекладача.

2. ТЕСТИ

1. Право на справедливий судовий розгляд, що гарантується Статтею 6 § 1, має здійснюватися відповідно до ...?

- А. норм закону;
- Б. звичаїв;
- В. імперативних норм;
- Г. диспозитивних норм.

2. Кожен має право на судовий розгляд справи, що стосується його «..... прав та обов'язків»

- А. цивільних;
- Б. сімейних;
- В. господарських;
- Г. інтелектуальних.

3. У статті 6 § 1 представлено «право на суд», разом із правом на доступ до суду, тобто правом звертатися до суду з скаргами

- А. цивільними;
- Б. адміністративними;
- В. спеціальними;
- Г. службовими.

4. Чи є збирання доказів судом за власною ініціативою порушенням права на справедливий судовий розгляд, (згідно зі ст. 6 «Право на

справедливий суд» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод)?

А. це в будь-якому випадку є порушенням ст. 6;

Б. це не є порушенням ст. 6, якщо відповідне положення передбачене стосовно певних категорій справ;

В. це не є порушенням ст. 6, якщо суд має «загальну юрисдикцію»;

Г. це не є порушенням ст. 6 Конвенції.

5. Хто з перелічених суб'єктів не наділений правом подавати до Європейського суду з прав людини скарги на порушення Україною прав людини і основоположних свобод?

А. Генеральна прокуратура України;

Б. зареєстрована в Україні професійна спілка;

В. особа, що незаконно перебуває на території України;

Г. особа, що перебуває під юрисдикцією України.

6. Яким з перелічених осіб заборонене листування з Європейським судом з прав людини?

А. особам, які незаконно перебувають на території України;

Б. особам, довічно позбавленим волі за вироком суду;

В. особам, які перебувають в ізоляторах тимчасового утримання;

Г. жодній із перелічених осіб.

7. Відповідно до змісту ст. 6 «Право на справедливий суд» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод до якого моменту вважається невинуватою особа, яку звинувачено у скоєнні кримінального правопорушення?

А. доки вона не отримає висновку адвоката;

Б. доки цього не встановить Європейський суд з прав людини;

В. до моменту підписання обвинувального акту;

Г. доки її вину не буде доведено у законному порядку.

8. Яка з перелічених функцій суперечить визначенню органу як «суду» у контексті § 1 ст. 6 «Право на справедливий суд» Конвенції про

захист прав людини і основоположних свобод?

А. адміністративна;

Б. регулятивна;

В. консультативна;

Г. жодна з функцій не суперечить визначенню органу як «суду» за ст. 6 Конвенції.

9. Принцип презумпції невинності, передбачений § 2 статті 6 «Право на справедливий суд» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, означає, що...

А. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки йому не пред'явлене обвинувачення.

Б. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.

В. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки не вступить у законну силу вирок суду.

Г. Тут немає правильної відповіді.

10. Яке з перелічених нижче прав обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення не передбачене статтею 6 «Право на справедливий суд» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

А. мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;

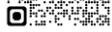
Б. захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника;

В. вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

Г. допитувати свідків обвинувачення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Стаття 6. Загальний огляд (Білі плями)
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=vMkKDdfM0aY&t=59s>

3. Стаття 6. Кримінальний аспект (Білі плями)
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=l2sjtZRsY3g&t=126s>

4. Право на справедливий суд URL:<https://www.rights.in.ua/rights/pravo-na-spravjedlivij-sud>

5. Посібник зі статті 6 Право на справедливий суд (Цивільна частина) URL:https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/guide_art_6_ukr

6. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект)
URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/96a0f2399c11b6f75587_file.pdf

7. Посібник із статті 6 Європейської конвенції з прав людини. Право на справедливий суд (кримінально-процесуальний аспект)
https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_6_criminal_UKR

ТЕМА 9

ЗАХИСТ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО ТА СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ. СТАТТЯ 8 ЄКПЛ

1. Теоретичні питання:

1. Охарактеризуйте позитивні зобов'язання держав-учасниць Конвенції щодо захисту права на приватне та сімейне життя.
2. Назвіть чотири сфери автономії людини, які захищає ст. 8 Конвенції.
3. Охарактеризуйте негативні зобов'язання держав-учасниць Конвенції щодо захисту права на приватне та сімейне життя.
4. Що входить у поняття «сімейне життя» в значенні Конвенції?
5. Які нормативно-правові акти в системі РЄ та ЄС діють у сфері захисту персональних даних як невід'ємної складової забезпечення права на приватне та сімейне життя?
6. Що охоплює термін «листування» в контексті захисту ст. 8 Конвенції?
7. Як тлумачиться термін «повага» у сфері застосування ст. 8 Конвенції?
8. Що входить у поняття «приватне життя» в контексті застосування ст. 8 Конвенції?
9. Чи гарантує ст. 8 Конвенції право на створення сім'ї та усиновлення?

2. ТЕСТИ

1. Котре з перелічених прав ст. 8 ЄКПЛ не захищає?

- а) безпечне довкілля;
- б) шлюб;
- в) сімейне життя;
- г) житло.

2. Відповідно до ст. 8 ЄКПЛ і протоколів до неї, кожен має право на повагу до приватного і сімейного життя, що передбачає загальні положення захисту:

- а) житла і кореспонденції;
- б) свободи думки;
- в) свободу релігії;

г) усі варіанти відповідей правильні.

3. Виходячи зі змісту ЄКПЛ, чи порушені норми ст. 8 у випадку присутності студентів медичного коледжу під час пологів:

а) не порушені, оскільки така присутність передбачена внутрішнім розпорядженням медичного закладу;

б) не порушені, якщо студенти проходять медичну практику у цьому медичному закладі;

в) порушені, якщо жінка не давала згоди на їх присутність;

г) порушені, якщо немає дозволу головного лікаря медично-го закладу.

4. У яких випадках органи державної влади можуть втручатися у права, гарантовані ст. 8 Конвенції:

а) не можуть здійснювати втручання у жодному випадку;

б) коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві;

в) коли втручання є необхідним для національної безпеки і здійснюється на підставі рішення суду;

г) коли втручання не суперечить конституції держави-заявника.

5. Що з наведеного є складовою права на повагу до приватного та сімейного життя:

а) право на повагу до вираження власних думок;

б) право на власну гідність;

в) право на особисту недоторканність;

г) право на повагу до житла.

6. В якому разі прослуховування телефонних розмов правоохоронними органами не буде вважатися втручанням у приватне життя особи і порушенням ст. 8 Конвенції:

а) саме собою прослуховування є втручанням у право на повагу до приватного життя, але не обов'язково буде його порушенням;

б) прослуховування не буде вважатися втручанням у приватне життя особи, якщо є відповідне рішення суду;

в) прослуховування повинно мати законну мету;

г) прослуховування завжди буде втручанням, оскільки здійснюється проти волі особи.

7. Відповідно до ст. 8 ЄКПЛ, втручання у приватне і сімейне життя можливе, «якщо воно є необхідним в демократичному суспільстві». Яке з положень характеризує вказаний вислів?

а) передбачає толерантність і терпимість і не є пропорційним до законної мети;

б) втручання має бути передбачуваним і відповідати чіткому розмежуванню дискреційних повноважень державних органів;

в) передбачає існування «нагальної суспільної потреби» у цьому втручанні, про що приймають рішення органи державної влади;

г) норми статті вимагають від держави утриматися від будь-якого втручання, якщо воно буде суперечити демократичним принципам функціонування держави.

8. До сфери застосування ст. 8 ЄКПЛ не належить:

а) регулювання впливу довкілля на особу;

б) примусове медичне обстеження;

в) виселення;

г) захист честі, гідності та репутації.

9. До законних випадків, які можуть виправдовувати порушення прав, зазначених у ст. 8 ЄКПЛ, не належать:

а) в інтересах національної та громадської безпеки;

б) для забезпечення права на справедливий судовий розгляд;

в) для забезпечення економічно добробуту країни;

г) для захисту прав і свобод інших осіб.

10. До правових елементів сімейних стосунків, які підпадають під захист ст. 8 Конвенції, не належить:

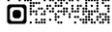
а) біологічне батьківство та материнство;

б) опіка над дітьми;

- в) правовий статус позашлюбних дітей;
г) право на життя ненародженої дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Посібник за статтею 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод
URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/1259d4263dac852ef056_file.pdf

3. Довідник із застосування статті 8 Європейської конвенції з прав людини Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла і кореспонденції. URL:
https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_8_UKR

4. Застосування практики Європейського суду з прав людини Конституційним Судом України
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=QCZxhpSMDC4>

5. Заєць С. Стаття 8 (Білі плями)
URL:<https://www.youtube.com/watch?v=AhmWbwgj--w&t=155s>

ТЕМА 10

МЕЖІ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ У ПРАВО НА СВОБОДУ ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ (стаття 9 ЄКПЛ)

1. Теоретичні питання:

1. Розкрийте поняття та зміст свободи сповідувати релігію або переконання.
2. Назвіть способи реалізації права людини на сповідання релігій чи переконань.
3. Які є методи державного регулювання свободи думки, совісті та релігії?
4. Право на освіту: поняття та обмеження.
5. Поясніть зміст та види свободи релігії.
6. ЄСПЛ: форми та види рішень у сфері захисту права на свободу релігій.
7. Назвіть міжнародно визнані обмеження права сповідання релігії або переконання.

2. ТЕСТИ

1. Чи може держава, згідно з ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції, обмежувати свободу сповідувати релігію або переконання з метою захисту авторитету та безсторонності суду?

- а) так, якщо це передбачено законом;
- б) так, якщо це необхідно в демократичному суспільстві;
- в) так, за наявності згоди інших держав-учасниць Конвенції;
- г) ні, оскільки такої мети немає у ст. 9 Конвенції.

2. У який спосіб може бути реалізоване право людини на сповідання релігії чи переконань?

- а) богослужіння та відправлення культів;
- б) ритуальні обряди та процесії;
- в) навчання релігійній практиці;
- г) усі відповіді є правильними.

3. Чи має право держава на підставі ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції нав'язувати населенню певну релігію або переконання?

- а) має право за будь-яких умов;
- б) має право, якщо це потрібно в інтересах громадської безпеки й охорони публічного порядку;
- в) має право, але лише після рішення Конституційного суду;
- г) не має права за жодних умов.

4. Чи є абсолютним право батьків забезпечувати дітям освіту і навчання відповідно до своїх релігійних і світоглядних переконань, передбачене ст. 2 «Право на освіту» Протоколу 1 до Конвенції?

- а) це право є абсолютним і не передбачає жодних обмежень;
- б) право на освіту не стосується будь-яких переконань;
- в) право на освіту підлягає обмеженням, що відповідають цілям обмежень прав і свобод у ч. 2 ст. 9 «Свобода думки, совісті та релігії»;
- г) жоден із варіантів не є правильним.

5. Які види свободи, згідно з позицією Крумерха Петера, передбачає право на свободу релігії?

- а) внутрішню та зовнішню свободу релігії;
- б) абсолютну та релятивну свободу релігії;
- в) індивідуальну та колегіальну свободу релігії;
- г) природну та соціальну свободу релігії.

6. Чи мають право державні органи, відповідно до рішення ЄСПЛ, втручатися в процес прозелітизму, тобто у відносини у зв'язку з наверненням осіб до певної релігії?

- а) держава може втручатися виключно в межах спеціального законодавства;
- б) держава не може втручатися в навернення осіб до певної релігії;
- в) держава вправі не лише втручатися в прозелітизм, а і заборонити його відповідно до національних традицій;
- г) це питання не розглядалося ЄСПЛ.

7. Яка з наведених цілей, згідно з ст. 9 Конвенції, не може бути підставою обмеження права сповідання релігії або переконання?

- а) інтереси громадської безпеки;
- б) охорона здоров'я чи моралі;
- в) інтереси національно-культурної безпеки;
- г) охорона публічного порядку.

8. За яких умов вимога державних органів до особи вказати свою релігію або релігійне переконання не буде вважатися порушенням права на свободу думки, совісті та релігії (ст. 9 Конвенції)?

- а) така вимога завжди є порушенням права на свободу релігійних переконань;
- б) така вимога є порушенням, за винятком звернення вимоги до державних посадових осіб;
- в) така вимога не є порушенням за будь-яких умов;
- г) така вимога не є порушенням лише у випадку вимоги слідчого чи прокурора у зв'язку з розслідуванням кримінальної справи.

9. Чи відносить Конвенція право на сповідання переконань до права на свободу вираження поглядів?

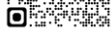
- а) відносить, оскільки в окремих випадках право на сповідання переконань і право на вираження поглядів неможливо відрізнити;
- б) відносить, тому що ці права наведені також у ст. 34 Конституції України;
- в) не відносить, оскільки ці права передбачені різними статтями Конвенції;
- г) жоден із варіантів не є правильним.

10. Чи будь-які переконання підпадають під захист ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції?

- а) будь-які переконання, і не лише релігійні;
- б) релігійні переконання незалежно від їхнього змісту;
- в) лише ті релігійні переконання, що досягають певного рівня переконливості, серйозності та важливості;
- г) конвенція не захищає переконання

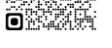
ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)

URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

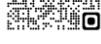

2. Довідник із застосування статті 9. Свобода думки, совісті і релігії

URL:https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_9_UKR

3. Вінсент А. Де Гаetano. До питання про свободу совісті і релігії: стаття 9 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод// Юридичний журнал «Право України» (україномовна версія) 2/2015. С. 81-97

4. Батан Ю. Міжнародний захист прав людини. Справи. Рішення
URL:<https://www.youtube.com/playlist?list=PLy91MbVJas4FolP29rKQn38QMqrn7gfUc>

ТЕМА 11

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАННЯ У КОНТЕКСТІ СТ. 11 КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

1. Теоретичні питання:

1. Яке значення має право на мирні зібрання для реалізації інших основоположних прав і свобод? Які є підстави для обмеження права на мирні зібрання в ст. 11 Конвенції та ст. 39 Конституції України?

2. Охарактеризуйте обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднання

2. Розкрийте зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднання.

3. Що таке свобода об'єднань? Чи можна вважати, що ст. 11 Конвенції закріплює так зване негативне право об'єднання (ніхто не може бути примушений до вступу в об'єднання)?

4. Охарактеризуйте прецедентну практику ЄСПЛ щодо права на свободу зібрань та об'єднання.

2. ТЕСТИ

1. Обмеження права на свободу мирних зібрань та об'єднань згідно з ст. 11 Конвенції повинні:

а) бути встановлені законом, бути необхідними в демократичному суспільстві та здійснюватися в легітимних цілях;

б) базуватися на Конституції, здійснюватися в демократичний спосіб та захищати національну безпеку і правопорядок;

в) законним чином захищати національну безпеку, правопорядок і інтереси судочинства;

г) бути законними, легальними та легітимними.

2. Захисту держави за ст. 11 Конвенції підлягає:

а) Зібрання, на яке дала згоду влада;

б) зібрання, організатори якого гарантували компенсацію за можливу шкоду, завдану учасниками зібрання;

в) лише мирне зібрання;

г) зібрання, яке охороняється поліцією.

3. Мирне зібрання – це зібрання, в якому:

а) організатори мають мирні наміри і збори мають ненасильницький характер;

б) організатори мають мирні наміри і збори мають насильницький характер;

в) організатори мають насильницькі наміри і збори мають насильницький характер;

г) організатори закликають учасників до побиття опонентів і вчиняють це.

4. Мирне зібрання – це зібрання, яке:

а) не може дратувати або ображати інших осіб;

б) може також дратувати або ображати інших осіб, і навіть тимчасово перешкоджати, ускладнювати або створювати перешкоди діям інших осіб;

в) не може навіть тимчасово перешкоджати, ускладнювати або створювати перешкоди діям інших осіб;

г) охороняється поліцією відповідно до попереднього повідомлення.

5. Правоохоронні органи несуть основну відповідальність за захист права на свободу мирних зібрань, а також за забезпечення належного громадського порядку під час їх проведення. В якому випадку держава не буде нести відповідальність, за ушкодження опонентами, що виявляють агресію, учасників мирних зібрань?

а) у держави є абсолютний обов'язок захистити учасників мирного зібрання, винятків немає;

б) якщо держава використала розумні та достатні заходи для забезпечення мирного ходу зібрань;

в) тільки, якщо організатори мирного зібрання отримують дозвіл на проведення мирного зібрання;

г) якщо держава заборонила контрдемонстрацію, а її учасники все одно прийшли.

6. Одиночний пікет розглядається як мирний захід:

а) ні, це форма свободи вираження поглядів, однак вона потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу;

б) так, це мирне зібрання і воно потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу;

в) так, це мирне зібрання, однак воно не потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу;

г) ні, це форма свободи вираження поглядів, яка не потребує подання повідомлення про проведення мирного заходу.

7. Контрдемонстрація – мирне зібрання, яке:

а) виникає спонтанно, без організаторів, як реакція на якусь подію, що має суспільний резонанс;

б) супроводжується ненасильницьким блокуванням об'єкта, що пікетується;

в) поєднує похід і мітинг та супроводжується лозунгами, плакатами;

г) висловлює погляди і переконання протилежні тим, які підтримуються учасниками мирного зібрання, що проводиться приблизно в той же час і неподалік від первинного мирного зібрання.

8. Що з наведеного не має «мирного» характеру в розумінні ст. 11 Конвенції:

а) перешкоджання руху автомобілям по проїжджій частині;

б) блокування входу в орган державної влади;

в) організатори підбурюють до побиття учасників, які мають протилежні переконання;

г) проведення мітингу.

9. Хто має обов'язок довести насильницькі наміри організаторів зібрань:

а) органи державної влади;

б) організатори заходу;

в) учасники контрдемонстрації;

г) учасники контрдемонстрації або інші особи в разі, якщо вони постраждали.

10. Чи підпадають під захист ст. 11 Конвенції об'єднання, діяльність яких суперечить цінностям Конвенції:

а) не повною мірою, тільки в частині, яка суперечить цінностям Конвенції;

б) повністю підпадають;

в) не підпадають;

г) це не має значення.

11. Яка з наведених цілей не може бути легітимною метою обмеження права на свободу мирних зібрань згідно з статтею 11 Конвенції?

А. охорона здоров'я та моралі;

Б. підтримання авторитету та безсторонності суду;

В. захист прав та свобод інших людей;

Г. національна або громадська безпека.

12. Чи включає право на свободу об'єднання і право набути державної реєстрації в якості юридичної особи?

- А. ні, це право не є складовою права на свободу об'єднання;
- Б. це питання що стосується виключно національного права (діє принцип розсуду держави);
- В. право на реєстрацію юридичної особи є складовою права об'єднання;
- Г. право утворення юридичної особи не належить до прав людини.

13. Стосовно яких категорій осіб згідно з ст.11 Конвенції держава може запроваджувати законні обмеження реалізації передбаченого в ній права на свободу мирних зібрань на свободу мирних об'єднань з іншими особами?

- А. лікарів державних закладів охорони здоров'я;
- Б. журналістів;
- В. викладачів вищих навчальних закладів;
- Г. осіб, що входять до складу адміністративних органів.

14. Заборона оголошеного страйку є втручанням за статтею:

- А. ст.4 Конвенції;
- Б. ст.10 Конвенції;
- В. ст.11 Конвенції ;
- Г. ст.13 Конвенції.

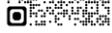
15. Визначте, чому вимога законності була порушена у справі «Веніамін Тимошенко та інші проти України»?

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a44#Text

- А. закон був відсутній;
- Б. закон не був доступний;
- В. закон не був приведений у відповідність з Конституцією України та іншими чинними законами;
- Г. судом було застосовано підзаконний нормативний акт.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини).
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Посібник за статтею 11 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Свобода зібрань та об'єднання
URL:https://unba.org.ua/assets/uploads/75f3bb7ffb475097735f_file.pdf

3. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. – Вінниця: Твори. 2021. – 408 с.
URL:<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/2843>

ТЕМА 12

ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЗАБОРОНИ ДИСКРИМІНАЦІЇ (стаття 14 ЕКПЛ)

1. Теоретичні питання:

1. Загальна заборона дискримінації: обсяг і складові. Вихідна інтерпретація ЄСПЛ права людини на недискримінацію
2. Що означає принцип *affirmanti incumbit probatio*? Які особливості його застосування в практиці ЄСПЛ під час розгляду справ, пов'язаних із порушенням ст. 14 Конвенції?
 2. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації
 3. Чи відрізняється тлумачення ЄСПЛ «поняття дискримінації, забороненої ст. 14 – від «поняття дискримінації, забороненої ст. 1 Протоколу № 12»? Відповідь аргументуйте.
 4. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації.

2.ТЕСТИ

1. Що означає відповідно до практики ЄСПЛ у п. 26 рішення у справі «Надточий проти України», принцип рівності сторін:

а) кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти свою сторону в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом;

б) кожна сторона повинна мати розумну можливість скористатися послугами адвоката в умовах, які ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом;

в) кожна сторона повинна мати розумну можливість скористатися безоплатною правовою допомогою в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом;

г) кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти себе особисто та безпосередньо брати участь у судових засіданнях в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище в порівнянні з опонентом.

2. Що із переліченого не є ознакою дискримінації, забороненою ст. 14 Конвенції:

а) обмеження здійснюється за певною ознакою;

б) об'єктивно обґрунтована мета такого обмеження;

в) ознака може бути реальною чи припускається;

г) несприятливе ставлення до особи.

3. В якому рішенні ЄСПЛ визначено, що застосування формально нейтрального законодавства призвело до дискримінаційних наслідків та становило непряму дискримінацію:

а) D. Н. та інші проти Чеської Республіки;

б) Пічкур проти України;

в) Маркс проти Бельгії;

г) Ейрі проти Ірландії.

4. Яке рішення ухвалив ЄСПЛ у справі «Пічкур проти України»:

а) дискримінаційне порушення права на власність;

- б) порушення права на повагу до приватного життя;
- в) порушення права на свободу об'єднань;
- г) порушення права на свободу віросповідання.

5. У рішенні по якій справі ЄСПЛ уперше застосував тер-мін «непряма дискримінація»?

- а) D. Н. та інші проти Чеської Республіки;
- б) Пічкур проти України;
- в) Маркс проти Бельгії;
- г) Ейрі проти Ірландії.

6. Яке рішення ухвалив ЄСПЛ у справі «D.Н. та інші проти Чеської Республіки»:

- а) дискримінаційне порушення права на власність;
- б) порушення права на повагу до приватного життя;
- в) порушення права на свободу об'єднань;
- г) дискримінаційне порушення права на освіту.

7. Щодо здійснення яких прав Конвенція та протоколи до неї забороняють дискримінацію?

- а) виключно щодо прав, які наведені у Конвенції;
- б) щодо права на справедливий суд;
- в) такої заборони дискримінації у Конвенції немає;
- г) щодо прав, які наведені у Конвенції, а також будь-яких передбачених законом прав.

8. Яке рішення ухвалив ЄСПЛ у справі «Тлімменос проти Греції»:

- а) дискримінаційне порушення права на повагу до приватного життя;
- б) дискримінаційне порушення права на свободу віросповідання;
- в) порушення права на свободу об'єднань;
- г) порушення права на власність.

9. Чи буде вважатися дискримінацією вимога більш довгого строку альтернативної, ніж військової служби відповідно до ст. 14 «Заборона

дискримінації» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

- А. за жодних умов не буде вважатись;
- Б. не буде за умови більш високої оплати;
- В. це становить дискримінацію;
- Г. це буде порушення права на свободу та особисту недоторканість

10. Щодо здійснення яких прав Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та Протоколи до неї забороняють дискримінацію?

- А. виключно щодо прав, що названі у самій Конвенції;
- Б. щодо права на справедливий суд;
- В. щодо прав, що названі у самій Конвенції, а також будь-яких передбачених законом прав;
- Г. Конвенція та Протоколи до неї не містять заборону дискримінації за будь-якими ознаками

11. Що свідчить про різницю між несприятливим ставленням до індивіда, при якій буде дискримінація відповідно до Європейської конвенції з прав людини, від невід'ємної професійної вимоги, при якій такої дискримінації не буде?

- А. об'єктивно обґрунтована мета;
- Б. суб'єктивно обґрунтована мета;
- В. виключно законодавчо закріплена мета;
- Г. ЄСПЛ не визначає такої мети.

12. В Арабській хартії прав людини допускаються дискримінаційні аспекти з приводу:

- А. раси;
- Б. політичних переконань;
- В. віросповідання;
- Г. кольору шкіри.

13. Відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод чи вважається дискримінацією обмеження державою політичної діяльності іноземців?

- А. вважається в разі законного перебування іноземця на території держави;
- Б. не вважається в разі незаконного перебування іноземця на території держави;
- В. не вважається, оскільки Конвенцією прямо передбачено таку можливість;
- Г. вважається оскільки іноземці мають користуватись тими ж правами, що і громадяни.

14. Чи має право держава, згідно Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, заборонити носити релігійне вбрання вчителям державних загальноосвітніх навчальних закладів?

- А. не має права, оскільки цим порушується принцип недискримінації;
- Б. має право, оскільки цим порушується принцип рівності та недискримінації;
- В. не має права, оскільки це відноситься до повноважень профспілки вчителів;
- Г. не має права, оскільки одяг і його стиль не захищаються Конвенцією.

15. За якими ознаками національним законодавством дискримінація не забороняється ?

- А. етнічна належність, громадянство, вік ;
- Б. сексуальна орієнтація, громадянство, стать;
- В. колір очей, рівень освіти, інтелектуальні здібності;
- Г. місце проживання, мова, релігійні переконання.

16. У вагоні потяга сталася крадіжка. На найближчій станції працівники поліції , не провівши при цьому опитування свідків, вивели з вагону ромську сім'ю, яка їхала в потязі, для проведення особистого огляду та огляду речей . Викрадені речі не були виявлені. Наведене є прикладом ...

- А. прямої дискримінації;

- Б. непрямой дискримінації;
- В. утиску;
- Г. віктимізації.

17. Повноваження щодо здійснення контролю за дотриманням принципу недискримінації в усіх сферах суспільних відносин законодавством покладені на ...

- А. органи внутрішніх справ;
- Б. Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- В. Кабінет Міністрів України;
- Г. обласні державні адміністрації.

3. СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ

3.1. У великій компанії після того, як стало відомо про гомосексуальну орієнтацію одного з працівників, він став жертвою дискримінації. Директор компанії неодноразово викликав його до себе і погрожував знайти підстави для його звільнення, оскільки «такі» працівники йому не потрібні. Також і колеги розпочали свою кампанію цькування цього працівника – у хід пішло все, починаючи від банального ігнорування, пліток про нього та прямих образ до саботування роботи, яку він виконував. Не витримавши такого тиску, працівник вирішив звільнитися за власним бажанням.

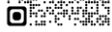
Чи була в цьому випадку дискримінація? Відповідь обґрунтуйте.

3.2. У місті Н., де мешкає багато мігрантів – вихідців з країн Африки та Азії, серед поліцейських, які несуть патрульно-постову службу, поширеною є практика затримання представників спільнот мігрантів для перевірки документів, особистого огляду та огляду речей. Такі інциденти трапляються значно частіше, ніж відповідні затримання та перевірки етнічних українців, а також у більшості випадків у поліцейських немає жодних орієнтувань, які б свідчили про те, що певне правопорушення могло бути скоєне представником африканської або азійської спільноти.

Чи є це порушенням ст. 14 Конвенції? Відповідь обґрунтуйте.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)
URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Заборона дискримінації: сфера дії конвенційних прав ЄСПЛ при застосуванні статті 14 та Протоколу № 12 <https://www.hsa.org.ua/blog/zaborona-diskriminaciyi-sfera-diyi-konvenciinix-prav-jespl-pri-zastosuvanni-statti-14-ta-protokolu-12>

3. Косінова Д. С. , Паліюк А. В. Заборона дискримінації: поняття, ознаки та обов'язки держави через призму Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод//Право та інноваційне суспільство № 1 (16) 2021. С.99-105.
URL: https://old.apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/Kosinova_Paliiuk16.pdf

ТЕМА 13

ПРАВОМІРНЕ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ВІДСТУП ДЕРЖАВ ВІД СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ, СТАНОВИЩА АБО СИТУАЦІЇ

1. Теоретичні питання:

1. Правомірне обмеження прав людини
2. Адміністративно-правові режими
2. Розкрийте відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища, ситуації.
3. Які права можуть обмежуватись під час надзвичайного стану?
4. Які права можуть обмежуватись під час воєнного стану?

2. ТЕСТИ

1. Чи має право держава відступати від своїх зобов'язань за ст. 1 Протоколу 1 «Захист права власності» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод під час війни або іншої суспільної небезпеки?

- А. у жодному випадку не може відступати;
- Б. може лише на умовах і у випадках, що прямо визначені Конвенцією;
- В. може, якщо це передбачено національним законом;
- Г. може за відсутності заперечень інших держав-учасниць Конвенції.

2. Чи має право держава відступати від своїх зобов'язань за ст. 9 «Свобода думки, совісті і релігії» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод під час війни або іншої суспільної небезпеки?

- А. у жодному випадку не може відступати;
- Б. може лише на умовах і у випадках, що прямо визначені Конвенцією;
- В. може, якщо це передбачено національним законом;
- Г. може за відсутності заперечень інших держав-учасниць Конвенції.

3. Що з наведеного є складовими права на свободу пересування?

- А. право вільно пересуватися на території своєї держави;
- Б. право обирати місце проживання на території держави;
- В. право вільно залишати будь-яку країну;
- Г. усі варіанти є правильними

4. Які цілі обмеження права на свободу пересування не можуть бути підставою для визнання такого обмеження правомірним відповідно до ст. 2 Протоколу 4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

- А. підтримання публічного порядку;
- Б. запобігання злочину;
- В. захист прав та свобод інших людей;
- Г. захист економічних інтересів держави.

5. В якому з варіантів правильно сформульований випадок правомірного позбавлення свободи відповідно до ст. 5 «Право на свободу та

особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?

А. законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань;

Б. законне затримання осіб з метою охорони моралі;

В. законне затримання осіб для збору інформаційних даних;

Г. усі варіанти відповідей є правильними.

6. Відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод затримання особи за відсутності підстав чи обставин, що прямо визначені в Конвенції, буде визнано:

А. порушенням права на життя

Б. нелюдським, чи таким що принижує гідність, поведженням або покаранням.

В. порушенням права на справедливий суд.

Г. порушенням права на свободу та особисту недоторканність.

7. Відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод право на життя належить:

А. кожній людині;

Б. кожній людині, окрім засуджених до довічного позбавлення волі;

В. кожній людині, окрім хворих на невиліковні хвороби;

Г. виключно громадянам держав, що є учасницями Конвенції.

8. Чи передбачає ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність» Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод обмеження цього права?

А. передбачає виключно в межах оперативної необхідності;

Б. передбачає виключно в межах процесуальної необхідності;

В. передбачає виключно в межах переліку випадків, визначених Конвенцією;

Г. не передбачає.

9. Які з перелічених прав, що захищаються Конвенцією по захист прав людини і основоположних свобод, не підлягають жодним обмеженням і не допускають жодних винятків?

- А. право на життя;
- Б. право на вираження своїх поглядів;
- В. заборона катування;
- Г. право на свободу та особисту недоторканість.

10. Стосовно яких категорій осіб згідно ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод держава може запроваджувати законні обмеження реалізації передбаченого в ній права на свободу мирних зібрань та свободу об'єднань з іншими особами?

- А. лікарів державних закладів охорони здоров'я;
- Б. журналістів;
- В. викладачів вищих навчальних закладів;
- Г. працівники адміністративних органів.

3. СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ

3. 1. На території однієї з областей України згідно з Указом Президента України було оголошено надзвичайний стан терміном на 40 діб. У зв'язку з цим у всій області було введено комендантську годину, скасовано футбольний матч, заборонено торгівлю спиртними напоями, а також встановлено інші обмеження, які деякі мешканці області сприйняли як недоцільні, несправедливі й такі, що порушують права і свободи громадян.

Висловіть свою думку з цього питання. Відповідь аргументуйте з посиланнями на норми законодавства.

3.2. Громадянин Симоненко, який проживав у готелі, був несподівано розбуджений уночі. Виявилось, що прийшла адміністратор готелю перевірити, чи не ночує в номері стороння особа. Симоненко розгнівався на безцеремонність адміністратора і звинуватив її у порушенні права громадянина на недоторканність житла, закріпленого в Конституції України. Адміністратор відповіла, що вона діє відповідно до інструкції про порядок проживання

громадян у готелях, а право недоторканності житла на готельні номери не поширюється. Вона зазначила, що тиждень тому один із громадян завів до свого номера дівчину і скоїв злочин. Тому обласне управління внутрішніх справ зобов'язало адміністрацію готелю посилити контроль за порядком проживання в готелі.

Хто правий у цьому спорі? Відповідь аргументуйте

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)

URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. – Вінниця: Твори. 2021. – 408 с.

URL:<https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/2843>

3. Посібник зі статті 15 Європейської конвенції з прав людини Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації

URL:https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_15_ukr

4. Заєць С. Відступ від зобов'язань (Білі плями)

URL:<https://www.youtube.com/watch?v=4hzuYgzE00k&t=485s>

ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини)

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

2. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. – Вінниця: Твори. 2021. – 408 с.

URL: <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/2843>

3. Посібник зі статті 15 Європейської конвенції з прав людини Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації. URL:

https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_15_ukr

4. Заєць С. Відступ від зобов'язань (Білі плями). URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=4hzuYgzE0Ok&t=485s>

5. Заборона дискримінації: сфера дії конвенційних прав ЄСПЛ при застосуванні статті 14 та Протоколу № 12.

URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/zaborona-diskriminaciyi-sfera-diyi-konvenciinix-prav-jespl-pri-zastosuvanni-statti-14-ta-protokolu-12>

6. Косінова Д. С. , Паліюк А. В. Заборона дискримінації: поняття, ознаки та обов'язки держави через призму Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод//Право та інноваційне суспільство № 1 (16) 2021. С.99-

105 URL: https://old.apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/Kosinova_Paliuk16.pdf

7. Право Європейського Союзу: підручник, вересень 2019, Видання: 9-е. Видавництво: Видавництво "Право". Редкол.: Р.А. Петров

8. Право Ради Європи та практика ЄСПЛ : навч.-метод. посіб. / укл.: В. В. Форманюк, Р. Ф. Харитонов, Ю. Ю. Акіменко, О. В. Пасечник, О. К. Канєнберг-Сандул, Т. С. Федорова, Д. О. Гребенюк ; за ред. Х. Н. Бехруза ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 120 с.

9. Взаємодія правової системи ЄС з іншими правовими системами : навч.-метод. посіб. для аспірантів спец. 293 «Міжнародне право» [Електронне видання] / укл.: О. О. Сурілова, Ю. Ю. Акіменко ; за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-

т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 88 с
 URL:<https://hdl.handle.net/11300/23441>

10. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.

11. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями//
 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text

12. Європейський Союз. Загальна характеристика. Цікаві факти.
 URL:<https://www.youtube.com/watch?v=K7iPM1BFJl0>

13. Інституції Європейського Союзу
 URL:<https://www.goethe.de/ins/ua/prj/eur/nst/ukindex.htm>

14. Інституційний трикутник
 URL:<https://www.kspu.edu/DInternatRelations/EUIC/AboutEUIC/Institutions.aspx?lang=uk>

15. Як влаштований Європейський союз?
 URL:<https://www.youtube.com/watch?v=OsIv5qeSIYY>

16. Логачова Л.Л. Принципи європейського і національного права (порівняльно правовий аналіз критеріїв класифікації)// Державне будівництво та місцеве самоврядування. Випуск 26 , 2013. С.47-60.
 URL:https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7549/1/Bogacheva_47.pdf

17. Назаренко О. Загальні принципи права ЄС в правовій системі ЄС//Правове регулювання економіки. 2015. № 15. С.242-249

18. Законодавство України та право ЄС. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=EMRI8MwRzBM>

19. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І. А. Шуміло. – Київ: ФОП Голембовська О.О. – 168 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_1_copy-1.pdf

20. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет

внутрішніх справ, 2022. 540 с. URL:
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5215/1/%D0%9E%D0%BD%D0%B8%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%91.%20--%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82.pdf>

21. Зубар І.В., Кучер О.Б. Ефективність функціонування універсальних та регіональних міжнародно-правових механізмів захисту прав людини на сучасному етапі

22. Міжнародно-правовий захист прав людини : навч.-метод. посіб. з тест. завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за ред. проф. М. Р. Аракеяна. - Одеса : Фенікс, 2019. - 194 с. [С. 154-157-відсутні]. URL: <https://hdl.handle.net/11300/26834>

23. Гарантії прав та свобод людини. Міжнародна та регіональна система захисту прав людини. URL: https://www.youtube.com/watch?v=IJ-Sc_tBWjI

24. Посібник за статтею 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/1259d4263dac852ef056_file.pdf

25. Довідник із застосування статті 8 Європейської конвенції з прав людини Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла і кореспонденції. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_8_UKR

26. Посібник за статтею 11 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Свобода зібрань та об'єднання. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/75f3bb7ffb475097735f_file.pdf

27. Договір про функціонування Європейського Союзу. URL: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html>

28. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Верховна Рада України. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/984_011

29. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. – К. : Ін Юре, 2015 – Кн. друга : Матеріальне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, К. В. Смирнова, І. В. Влялько та ін. – К. : Ін Юре, 2015. – 456 с.

30. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. – К. : Ін Юре, 2015 – Кн. третя: Право зовнішніх зносин Європейського союзу / В. І. Муравйов, М. М. Микієвич, І. Г. Білас та ін. – К. : Ін Юре, 2015. – 408 с

31. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: закон України від 1 жовтня 2011 року № 1629-IV (у редакції від 04.11.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.

32. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ. Організація Об'єднаних Націй від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043

33. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Міжнародний документ. Організація Об'єднаних Націй від 19.10.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

34. Римський статут. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

35. Міжамериканська конвенція з прав людини. URL: https://www.oas.org/en/sla/dil/docs/inter_american_treaties_A70_human_rights_older_persons.pdf

36. Хартія основних прав Європейського Союзу. URL: <https://ccl.org.ua/posts/2021/11/hartiya-osnovnyh-prav-yevropejskogosoyuzu/>

37. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок та домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. URL: <https://rm.coe.int/1680462546>

38. Конституція (Основний Закон) України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141

39. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

40. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

41. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду, прийнятий 26 червня 1945 року в м. Сан-Франциско. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010/ed19450626

42. Тести з “Права Європейського Союзу” URL: http://nulau.edu.ua/materials/files/pravo_eu/0013/01.pdf

43. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.

44. Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права: Розробник: Конончук І.М. Волинський національний університет імені Лесі Українки Юридичний факультет Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права. Луцьк. 2021 URL: <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-11/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D0%84%D0%A1%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%86.%20%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0.pdf>

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.euro-ombudsman.eu.int> - сайт європейського уповноваженого з прав людини

2. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського

3. <http://www.ombudsman.gov.ua> – сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

4. <http://www.rada.gov.ua>. - сайт Верховної Ради України

5. <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
- Сайт Європейського суду з прав людини
6. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <https://www.rada.gov.ua/>
8. Центр українсько-європейського наукового співробітництва:
<https://cuesc.org.ua/>

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання семінарських завдань з дисципліни
«Право Європейського Союзу та міжнародний захист прав людини»
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
денної та заочної форми навчання
освітньою програмою (спеціальністю) 081 «ПРАВО»

(Електронне видання)

Укладачі:

Галина Вікторівна ТАТАРЕНКО
Михайло Іванович АНТОНЕНКО
Олександр Анатолійович МЕЗЕРЯ

Редактор

Техн. редактор О.В. Маслош

Оригінал-макет О.В. Маслош

Підписано до друку _____

Формат 60x84^{1/16}. Папір типограф. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. ____.

Тираж ____ екз. Вид. № ____ . Замов. № ____ . Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17

Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com